

LAUDATIO

L.J. Vandewiele

Als collega proximus heb ik de eer, mede in naam van de dekaan van de Fakulteit van de Farmaceutische Wetenschappen Prof. Dr. A. De Leenheer, hier Prof. Dr. H.A. Bosman-Jelgersma te mogen inleiden.

De Fakulteit van de Farmaceutische Wetenschappen heeft tijdens haar zitting van 6 april 1989 unaniem voorgesteld, om de Sarton-medaille tijdens het Academiejahr 1989-1990 toe te kennen aan Mevr. H.A. Bosman-Jelgersma, hoogleraar in de geschiedenis der Farmacie aan de Rijksuniversiteit te Leiden.

Henriëtte Augusta Jelgersma werd geboren te Oegstgeest, studeerde aan de Rijksuniversiteit te Leiden, waar zij in 1956 het apotekersdiploma behaalde. Van 1951 tot 1957 was zij hoofdassistent op het laboratorium om gerechtelijk en toxicologisch onderzoek te Leiden en is daarna gedurende 23 jaar als officina-apoteker werkzaam geweest. Zij trad in het huwelijk met Apoteker K. Bosman, eveneens titularis van een apoteek.

Mevr. Bosman-Jelgersma promoveerde in 1979 tot doctor aan de Vrije Universiteit te Amsterdam op het proefschrift : "Vijf eeuwen Delftse Apothekers". Haar promotor was de beroemde Prof. Dr. G.A. Lindeboom.

In 1983 werd zij benoemd tot bijzonder hoogleraar in de geschiedenis der Farmacie aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Bij de aanvaarding van het leeraamt sprak zij een merkwaardige rede uit : "De geschiedenis van de Farmacie : een terugblik in bewondering". Prof. Bosman-Jelgersma heeft heel wat publikaties op haar naam staan, waarvan misschien wel het meest bekende en meest populaire rijkgeïllustreerde boek : Poeders, Pillen en Patiënten. Apothekers en hun zorg voor de gezondheid door de eeuwen heen.

Daarbenevens vernoem ik zonder volledig te willen zijn haar activiteiten : de jaarlijkse organisatie van de Farmaceutische Historische Dag; haar bemoeiingen voor de Kring van de geschiedenis van de Pharmacie in Benelux en het Genootschap voor de geschiedenis van de Geneeskunde, Wiskunde, Natuurwetenschappen en Techniek en als medeorganisator en/of voordrachtgever op talrijke evenementen die met de geschiedenis der wetenschappen te maken hebben.

Wat echter vooral de keuze van Prof. Bosman-Jelgersma voor het verwerven van de prestigieuze Sarton-medaille wettigt, is naast haar verdienste als hoogleraar in de geschiedenis van de farmacie, haar enthousiasme waarmee zij bij haar studenten de interesse voor haar vak tracht waar te maken en de promovendi begeleidt.

Ik wil hiermee besluiten en Prof. Dr. H.A. Bosman-Jelgersma verzoeken het woord te willen nemen, over : Het farmaceutisch erfgoed van de Nederlanden.

Publicaties

Dirck Outgaertsz Cluyt, *Pharmac. T.v. België*, 53, nr. 6, p. 525-549, (1976).

Vijf Eeuwen Delftse Apothekers. Een bronnenstudie over de geschiedenis van de farmacie in een Hollandse stad.
Dissertatie V.U.A'dam. 443 pag; (1979).

Apothekers te Delft tot 1572, in : *De stad Delft, Cultuur en Maatschappij*, p. 121-124, (1979).

De functie van de hofapotheker, *Pharmac. W.*, 116, nr. 45, p. 1373-1380, (1981).

Clusius en Clutius, Farmac T.v. België, 58, nr. 5, p. 41-46, (1981).

Delftse apothekers van 1572-1667 in De stad Delft, Cultuur en Maatschappij, p. 127-132, (1981).

Augerius Clutius (1578-1636), apotheker, botanicus en geneeskundige Farmac T.v. België, 59, nr. 2, p. 167-175, (1982).

Gräffinnenpulver in : Neue Beitrage zur Artzneimittelgeschichte, Ver. d. Intern. Gesell. f. Gesch. der Pharm., Band 51, p. 165-172, (1982).

Delftse apothekers van 1667 tot 1813 in : De stad Delft, Cultuur en Maatschappij, p. 105-110 (1982).

Het kan verkeren in : Een nieuw licht, een nieuwe Schaduw, Lustumgids, A.N.P.S.V., p. 9-13 (1983).

De geschiedenis van de Farmacie. Een terugblik in bewondering Rede bij aanvaarding hoogleraarsambt, 21 pag. (1983).

Poeder, Pillen en Patiënten. Apothekers en hun zorg voor de gezondheid door de eeuwen heen, 180 pag. en vele illustraties, (1983).

Dertig jaar Farmacie in Nederland, Pfizer Info, nr. 11, (1984).

De ontwikkeling van de farmacie in Noord-Brabant, Farma Facta Special, Interpharm, (1984).

Pieter van Foreest. De Hollandse Hippocrates, 1521-1597 Monografie, 48 pag. 10 ill. (1984).

met H.L. Houtzager : De balseming van Prins Willem van Oranje. Pharm. W. 119, p. 619-623 (1984).

Geschiedenis van de farmacie, in syllabus Cursus Geschiedenis Verpleegkunde (1985).

Een beroemd Herbarium terug in Leiden Pharm. W. 120, p. 50-52, (1985).

Inleiding tot het Gedenkboek over 100 jaar Departement Friesland der K.N.M.P. (1985).

Eduard Alexander van der Burg (1833-1890) in "Farmacie in Leiden", p. 37-40, (1985).

About history of Pharmacy in Holland : an international story, Folia Pharmaceutica, 73, nr. 4, p. 87-91, (1986).

Honderd jaar Farmacie in Friesland, Pharm. W., 121, p. 623-630, (1986)

Dodoens en de Farmacie in Hand v.d. Kon. Kring v. Oudheid, Lett. en Kunst van Mechelen, 89e dl. p. 129-141, (1986)

Inleiding tot de facsimile-uitgave der 'Amsterdammer Apotheek' van 1686 (1986).

Inleiding en diverse bijdragen in het gedenkboek : Het Departement Leiden der K.N.M.P. na 100 jaar (1986).

De Apotheker en het Clysma. In : deel 3 van de serie-uitgave der 'Reinier de Graef Stichting' te Delft : een fotografische herdruk van de in 1686 verschenen "Verhandelingen der Clysteren van Regnerus de Graef med. Doct. tot Delft", p. 17-28, (1987)

Overdenkingen bij het laatste apothekersexamen te Leiden op 7 april 1987 Pharm. W., 122, p. 521-523, (1987).

Ueber Ginseng-Wurzeln in den Niederlanden, Veroff. der Schweiz. Ges. fur Gesch. der Pharmazie, Band 7, p. 13-20, (1987).

The Netherlands Birthplace of F.I.P. Pharm. W. 122, p. 747-752, 1987).

History of Pharmacy, Verslag historische sectie F.I.P. Pharm. W., 122, p. 878-880, (1987).

Vroeg 19e-eeuwse farmacie i.h.b. de farmacotherapie. In : "Verdeelde Geneeskunde Laboratorium, kliniek en gedragswetenschap", p. 15-27, (1987).

De lotgevallen van een apothekersleerling in het 17e-eeuwse Leiden
Leids Jaarboekje, p. 62-80, (1987).

Farmacie in de Middeleeuwen : 1200-1500 Organorama, 25, nr. 1, p. 13-18, (1988).

De farmacie in de 19e eeuw, In syllabus "Ontwikkelingen in Farmacie en Biochemie", p. 36-43, van het symposium XIV, Evolutie van het wetenschappelijk denken, Universiteit van Antwerpen (1988).

Geneesmiddelenvoorziening van het Amersfoortse St. Elisabeth's Gast- of Ziekenhuis 15 pag; Uitg. St. Elisabeth Ziekenhuis, Amersfoort (1988).

Inleiding tot het gedenkboek "het Departement Gouda der K.N.M.P. van 1913 tot 1988" (1988).